

AKMENĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS MERAS

L. Petraučiaus a. 2, LT-85132 Naujoji Akmenė Tel. (8 425) 57 144 Faks. (8 425) 56 594
El. p. info@akmene.lt <http://www.akmene.lt>

Lietuvos Respublikos specialiųjų
tyrimų tarnybai

IŠVADA DĖL KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS

2016-10-31 Nr. S-241(6.27)

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymu, Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 „Dėl Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos patvirtinimo“, nuostatomis, Valstybės ar savivaldybės įstaigos veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos direktoriaus 2011 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. 2–170 „Dėl valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijų patvirtinimo“, atsižvelgiant į veiklos sričių atitiktį kriterijams, numatytiems Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje ir į Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos 2016-06-30 raštą Nr. 4-10-460 „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymo savivaldybėse 2016 metais“ Akmenės rajono savivaldybėje atliktas korupcijos pasireiškimo tikimybės nustatymas.

Analizuotos ir vertintos veiklos sritys:

1. Lėšų skyrimas pagal Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiąją programą.
2. Lėšų skyrimas pagal Akmenės rajono savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programą.

Analizės uždaviniai:

1. Įvertinti veiklos srities atitiktį Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintiems kriterijams.
2. Išanalizuoti įstaigos priimtus teisės aktus, sprendimus, atliktus veiksmus, įvertinti, ar pasirinktose įstaigos veiklos srityse yra laikomasi įstatymų, kitų teisės aktų ar sutarčių, turinčių įtakos įstaigos veiklai.
3. Nustatyti rizikos veiksnius, sudarančius galimybę korupcijai atsirasti, ir pateikti pasiūlymus dėl korupcijos rizikos veiksnių neigiamos įtakos panaikinimo ar sumažinimo.

Analizuotas laikotarpis: 2015-07-01 – 2016-06-30

Korupcijos pasireiškimo tikimybės analizę atliko Akmenės rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vedėja Vyginta Balkauskaitė.

Analizės metu naudoti metodai: Lietuvos Respublikos įstatymų, Akmenės rajono savivaldybės tarybos sprendimų, Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymų, kitų teisės aktų analizė, pokalbis su Savivaldybės administracijos darbuotojais.

Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo pagal specialiąją programą srities analizė

Vertinimo metu analizuoti teisės aktai:

1. Lietuvos Respublikos savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymas.
2. Akmenės rajono savivaldybės administracijos savivaldybės gydytojo (vyriausiojo specialisto) (toliau – Savivaldybės gydytojas) pareigybės aprašymas, patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. sausio 2 d. įsakymu Nr. PA-1a.
3. Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir vykdymo tvarkos aprašas, patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2011 m. gruodžio 28 d. sprendimu Nr. T-284 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir vykdymo tvarkos aprašo ir prioritetų patvirtinimo“ (toliau – Tvarkos aprašas).
4. Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. vasario 12 d. įsakymas Nr. A-107 „Dėl Visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos paraiškų atrankos ir vertinimo ekspertų komisijos sudarymo“.
5. Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2009 m. lapkričio 25 d. sprendimas Nr. T-287 „Dėl Savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos nuostatų patvirtinimo“.
6. Akmenės rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos 2015 m. spalio 29 d. susirinkimo protokolas Nr. K-6.
7. Akmenės rajono savivaldybės 2016 metų visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos paraiškų vertinimo ekspertų komisijos 2016 m. vasario 23 d. posėdžio protokolas Nr. KPP-14.
8. Akmenės rajono savivaldybės 2016 metų visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos paraiškų vertinimo ekspertų komisijos 2016 m. kovo 4 d. posėdžio protokolas Nr. KPP-15.
9. Paraiškų Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymo konkursui teikimo, atrankos ir vertinimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašas, patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės administracijos 2012 m. sausio 5 d. įsakymu Nr. A-12 „Dėl paraiškų Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos priemonių vykdymo konkursui teikimo, atrankos ir vertinimo, vykdymo ir lėšų panaudojimo kontrolės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Lėšų panaudojimo tvarkos aprašas).
10. Akmenės rajono savivaldybės 2016 metų visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa, patvirtinta Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T-60 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės 2016 metų visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos patvirtinimo“ (toliau – Specialioji programa).
11. Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2016 m. balandžio 4 d. įsakymas „Dėl lėšų skyrimo 2016 m. visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos projektų vykdytojams“.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai ir pateiktos priemonės jiems valdyti ir (ar) sumažinti.

1. Tvarkos apraše įtvirtinta nuostata dėl programos viešinimo nurodo, kad Specialioji programa ir jos metinė ataskaita viešinama Akmenės rajono savivaldybės interneto svetainėje www.akmene.lt, o Specialiosios programos projektų vykdytojai apie vykdomas veiklas ir jų rezultatus viešina savo įstaigos arba steigėjo interneto svetainėje. Nustatyta, kad šios viešinimo nuostatos įgyvendinamos iš dalies, informaciją sudėtinga surasti: Specialioji programa ir jos metinė ataskaita skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje tik per Teisės aktų registrą, be to, sudėtinga nustatyti, ar tikrai visi Specialiosios programos projektų vykdytojai skelbia informaciją apie vykdomas arba

įvykdytas veiklas. Taip pat sudėtinga rasti informaciją apie ankstesniais metais projektams skirto finansavimo dydžius ir finansavimą gavusius asmenis. Be to, nėra skelbiama informacija apie pareiškėjus, kuriems finansavimas nebuvo skirtas.

Siūloma:

- Papildyti Tvarkos aprašo 21 punktą, papildant Specialiosios programos viešinimo tvarką.
- Skelbti informaciją ne tik apie pareiškėjus, kuriems buvo skirtas finansavimas, bet ir apie tuos, kuriems nebuvo skirtas finansavimas.
- Skelbti informaciją apie ankstesniais metais projektams skirto finansavimo dydžius ir finansavimą gavusius asmenis.
- Specialiąją programą ir jos metinę ataskaitą skelbti Akmenės rajono savivaldybės interneto svetainės skiltyje „Sveikata“.
- Skelbti informaciją apie Specialiosios programos paraiškų vertinimo ekspertų komisiją ir jos veiklą.

2. Išanalizavus Savivaldybės patvirtintą Lėšų panaudojimo tvarkos aprašą ir Savivaldybės gydytojo pareigybės aprašymą taip pat nustatyta, kad lėšų panaudojimo efektyvumo kontrolė yra netinkamai reglamentuota ir prieštaringa. Vienas Lėšų panaudojimo tvarkos aprašo punktų nurodo, kad kontrolę, kaip naudojamos Specialiosios programos lėšos, vykdo Savivaldybės administracijos Vidaus audito skyrius, tačiau kitas punktų numato, kad Specialiosios programos lėšų panaudojimo ataskaitą Savivaldybės tarybai teikia Savivaldybės gydytojas. Savivaldybės patvirtintame Lėšų panaudojimo tvarkos apraše numatyta nuostata, kad kontrolę, kaip naudojamos Specialiosios programos lėšos, vykdo Savivaldybės administracijos Vidaus audito skyrius, yra netinkama. Pabrėžtina, kad Savivaldybės administracijos Vidaus audito skyrius tikrina ir vertina lėšų naudojimą, bet ne kontroliuoja, kaip naudojamos Specialiosios programos lėšos.

Siūloma:

- Pakeisti Lėšų panaudojimo tvarkos aprašo 24 punktą, nurodant, kad Vidaus audito skyrius tikrina ir vertina Specialiosios programos lėšų naudojimą.
- Siekiant užtikrinti tikslingą Specialiosios programos lėšų panaudojimą, siūloma papildyti Lėšų panaudojimo tvarkos aprašą nauju punktu, nurodant, kad lėšų panaudojimo efektyvumo kontrolę vykdo Savivaldybės gydytojas ir Bendruomenės sveikatos taryba.

3. Savivaldybės patvirtintame Lėšų panaudojimo tvarkos apraše numatyta nepakankamai priemonių, kurios užkirstų kelią neefektyviam Specialiosios programos lėšų panaudojimui. Lėšų panaudojimo tvarkos apraše numatyta, kad Specialiosios programos lėšų gavėjai atsako už jiems paskirtų lėšų panaudojimą pagal paskirtį ir Savivaldybės administracijai teikiamų ataskaitų apie lėšų panaudojimą teisingumą, o panaudotos ne pagal paskirtį lėšos turi būti grąžinamos į Savivaldybės administracijos sąskaitą iki ataskaitinių metų gruodžio 31 dienos.

Siūloma:

- Papildyti Lėšų panaudojimo tvarkos aprašą nauju punktu, nurodant, kad paraiškos nepriimamos ir projektai neremiami, jei įstaiga ar organizacija neatsiskaitė už anksčiau projektams vykdyti skirtų lėšų panaudojimą nustatyta tvarka arba gautos lėšos buvo panaudotos ne pagal paskirtį.

4. Tvarkos apraše nėra numatytos maksimalios finansavimo sumos skiriamos vienai paraiškai, todėl iškyla grėsmė, kad paraiškos Specialiosios programos paraiškų vertinimo ekspertų komisijos ne visada gali būti įvertintos objektyviai.

Siūloma:

- Papildyti Tvarkos aprašą nauju punktu, nurodant maksimalią vienai paraiškai skiriamą sumą.

Akmenės rajono savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos srities analizė

Vertinimo metu analizuoti teisės aktai:

1. Akmenės rajono savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos įgyvendinimo nuostatai, patvirtinti Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2008 m.

balandžio 16 d. sprendimu Nr. T-78 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos įgyvendinimo nuostatų patvirtinimo“ (nauja redakcija 2015 m. gegužės 28 d. sprendimu Nr. T-128) (toliau – Programos nuostatai).

2. Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2015 m. liepos 14 d. įsakymas Nr. PAV-152 „Dėl savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos įgyvendinimo nuostatų formų patvirtinimo“.

3. Akmenės rajono savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programa, patvirtinta Akmenės rajono savivaldybės tarybos 2004 m. balandžio 28 d. sprendimu Nr. T-84 „Dėl Akmenės rajono savivaldybės bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos patvirtinimo“ (nauja redakcija 2016 m. birželio 30 d. sprendimu Nr. T-150). (toliau – Programa).

4. Akmenės rajono savivaldybės bendruomeninių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos konkurso projektų vertinimo komisijos 2015 m. liepos 31 d. posėdžio protokolas Nr. KPP.

5. Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2015 m. liepos 24 d. įsakymas Nr. PAV-173 „Dėl paraiškų vertinimo komisijos sudarymo“.

6. Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2015 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. PAV-203 „Dėl paraiškų vertinimo komisijos darbo reglamento patvirtinimo“.

7. Akmenės rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymas, patvirtintas Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2014 m. vasario 27 d. įsakymu Nr. PA-85 „Dėl žemės ūkio ir kaimo plėtros skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymo“.

Nustatyti korupcijos rizikos veiksniai ir pateiktos priemonės jiems valdyti ir (ar) sumažinti.

1. Nuostatuose nėra įtvirtintas įpareigojimas patvirtinti lėšų panaudojimo ataskaitą. Tai didina galimas korupcijos apraiškas savivaldybių biudžeto lėšų naudojimo ir projektų finansavimo srityje bei prieštarauja Programoje numatytiems tikslams ir uždaviniams: stebėti ir analizuoti Programos įgyvendinimo patirtį, tobulinti Programos įgyvendinimo procesus bei viešinti gerąją Programos įgyvendinimo praktiką.

Siūloma:

➤ Papildyti Nuostatus nauju punktu, kuris numatytų, kad Programos koordinatorius kiekvienais metais teikia tvirtinti Savivaldybės tarybai Programos lėšų panaudojimo ataskaitą.

2. Programos nuostatuose numatyta nepakankama Programos viešinimo tvarka. Numatyta, kad vietinėje spaudoje ir (arba) Savivaldybės interneto svetainėje skelbiama tik paraiškų teikimo tvarka ir terminai. Taip pat Akmenės rajono savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos sutarties formoje, patvirtintoje Akmenės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo 2015 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. PAV-152 „Dėl savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos įgyvendinimo nuostatų formų patvirtinimo“, nurodoma, kad projektų vykdytojai pasirašę finansavimo sutartį įsipareigoja Savivaldybės interneto svetainėje viešinti informaciją apie įgyvendinamą Savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programą.

Nustatyta, kad šios viešinimo nuostatos įgyvendinamos iš dalies, informacija nėra susisteminama, ją sudėtinga surasti: sudėtinga nustatyti, ar tikrai visi Programos projektų vykdytojai skelbia informaciją apie vykdomas arba įvykdytas veiklas; nėra susistemintos informacijos apie projektų įgyvendinimą; nėra skelbiami trumpi projektų aprašymai, todėl lieka neaišku, kur ir ar tinkamai buvo panaudotos Savivaldybės skirtos lėšos.

Taip pat atsižvelgiant ir į Programoje numatytus tikslus ir uždavinius: stebėti ir analizuoti Programos įgyvendinimo patirtį, tobulinti Programos įgyvendinimo procesus bei viešinti gerąją Programos įgyvendinimo praktiką, numatytos Programos viešinimo priemonės yra nepakankamos. Turi būti numatyta pakankamai viešinimo priemonių, kurios užtikrintų numatytų Programos tikslų ir uždavinių įgyvendinimą.

Siūloma:

- Papildyti Nuostatus įtraukiant skyrių „Programos viešinimas“.
- Į skyrių „Programos viešinimas“ įtraukti punktą, kuris numatytų, kad Programa ir metinė lėšų panaudojimo ataskaita skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje specialioje skiltyje.
- Į skyrių „Programos viešinimas“ įtraukti punktą, kuris numatytų, kad projektų vykdytojais vykdomas veiklas ir jų rezultatus viešina savo įstaigos arba Savivaldybės interneto svetainėje.
- Į skyrių „Programos viešinimas“ įtraukti punktą, kad viešinama informacija ne tik apie pareiškėjus, kuriems buvo skirtas finansavimas, bet ir apie tuos, kuriems nebuvo skirtas finansavimas.
- Į skyrių „Programos viešinimas“ įtraukti punktą, kuris numatytų, kad būtų viešinama geroji Programos įgyvendinimo praktika.

3. Programoje įtvirtinta nuostata, kad Akmenės rajono savivaldybės kaimo bendruomenių ir visuomeninių organizacijų rėmimo programos paraiškų vertinimo komisija (toliau – Komisija) gali kasmet skelbti paraiškų teikimo terminą ir nustatyti prioritетines remiamų veiklų kryptis. Siekiant kuo objektyviau parodyti skiriamų lėšų tikslo ir poveikio bendruomenių gerovei ryšį, prioritетines remiamų veiklų kryptis būtina peržiūrėti kasmet.

Siūloma:

- Pakeisti Programos 10 punktą, nurodant, kad Komisija kasmet skelbia paraiškų teikimo terminą ir nustato prioritетines remiamų veiklų kryptis.

4. Programos nuostatų 21 punktą nurodo, kad Programos koordinatorius, Savivaldybės administracijos direktoriui priėmus įsakymą dėl skiriamų lėšų, per 7 darbo dienas raštu arba elektroniniu paštu informuoja pareiškėjus apie paskirtas lėšas. Programos nuostatuose nėra numatyta, kad būtų informuojami ir pareiškėjai, kuriems finansavimas nebuvo paskirtas.

Siūloma:

- Papildyti Programos nuostatus nauju punktu, nurodančiu, kad Programos koordinatorius, Komisijai rekomendavus neskirti lėšų, per 7 darbo dienas raštu arba elektroniniu paštu informuoja apie tai pareiškėjus.

Savivaldybės meras

Vitalijus Mitrofanovas